

**ΚΟΙΝΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΕΙΔΙΚΟΥ & ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ**

**Όχι στην ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων!
Ενάντια στην ψήφιση του Νομοσχεδίου!
Για μια δημόσια και δωρεάν παιδεία για όλους και όλες!**

03 Μαρτίου 2024

Η ψήφιση νομοσχεδίου με τον παραπλανητικό τίτλο «Ενίσχυση Δημόσιου Πανεπιστημίου - Πλαίσιο λειτουργίας μη κερδοσκοπικών παραρτημάτων ξένων πανεπιστημίων» κατατέθηκε για συζήτηση στην Επιτροπή των Μορφωτικών Υποθέσεων και τις επόμενες ημέρες έρχεται προς ψήφιση στη Βουλή. Αυτό που επιχειρείται με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο είναι η περαιτέρω υποχρηματοδότηση και εμπορευματοποίηση του δημόσιου πανεπιστημίου και το πέρασμα μέρους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στα χέρια επιχειρηματιών μέσω της ίδρυσης των ιδιωτικών πανεπιστημίων. Συνιστά οπισθοδρόμηση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στη χώρα μας και θα αποτελέσει τροχοπέδη στην ανάπτυξη της επιστήμης γενικότερα.

Ειδικότερα το συγκεκριμένο νομοσχέδιο δημιουργεί τα εξής προβλήματα:

- **Συνταγματική εκτροπή.** Παραβιάζει απροκάλυπτα το άρθρο 16 του Συντάγματος, δημιουργώντας προηγούμενο για την υπονόμευση και άλλων κοινωνικών αγαθών ή ελευθεριών στην πρόσβαση.
- **Οικονομικές διακρίσεις στην πρόσβαση.** Θέτει οικονομικά εμπόδια τόσο στην πρόσβαση όσο και στη φοίτηση, κάνοντας το δημόσιο πανεπιστήμιο ακόμη πιο ταξικό.
- **Υποτίμηση πτυχίων.** Το νομοσχέδιο προβλέπει συνθήκες και λειτουργίες εκπαιδευτηρίων που καμία σχέση δεν έχουν με την ακαδημαϊκή ελευθερία, την κριτική και ελεύθερη σκέψη, με την ανάπτυξη της έρευνας καθώς αυτά πρόκειται για κέντρα που:
  - παρέχουν τίτλους επ' αμοιβή και υπακούν πρωτίστως σε εμπορικές - επιχειρηματικές προτεραιότητες,
  - υπακούουν στις απαιτήσεις και στα συμφέροντα των ιδιωτικών παρόχων παρά σε ερευνητικές και παιδαγωγικές ανάγκες,
  - έχουν σκοπό το κέρδος και δεν έχουν καμία σχέση με έρευνα, διδασκαλία και παραγωγή επιστημονικής γνώσης.
- **Εμπορευματοποίηση του αγαθού της τριτοβάθμιας παιδείας.** Με το νομοσχέδιο επεκτείνεται περαιτέρω η επιχειρηματική λογική στη λειτουργία του δημόσιου πανεπιστημίου, αφού:
  - επιβάλλονται δίδακτρα στα δημόσια πανεπιστήμια σε προπτυχιακό επίπεδο σε αλλοδαπούς φοιτητές, προλειαίνοντας το έδαφος για επιβολή **διδάκτρων** σε όλους τους προπτυχιακούς φοιτητές και κατάργηση των **δωρεάν συγγραμμάτων**.
  - περιορίζεται ακόμη περισσότερο ο δημοκρατικός χαρακτήρας του δημόσιου πανεπιστημίου με τη μεταβίβαση πολλών αρμοδιοτήτων της Συγκλήτου στον Πρύτανη, της Κοσμητείας στον Κοσμήτορα και της Συνέλευσης του Τμήματος στον Πρόεδρο, κατόπιν απόφασης των ανάλογων οργάνων.
- **Εξάρτηση της επιστήμης από την αγορά.** Η ανάπτυξη της έρευνας και των επιστημών οδηγείται σε εξάρτηση από επιχειρηματικά συμφέροντα, φέρνοντας υποβάθμιση των

κοινωνικών και ανθρωπιστικών σπουδών και μια «κατά παραγγελία» και όχι ελεύθερη και αντικειμενική έρευνα.

- **Υποβάθμιση της έρευνας.** Αυτό γίνεται λόγω της προβλεπόμενης αύξησης των ωρών διδακτικού έργου του προσωπικού σε βάρος του ερευνητικού έργου.
- **Υποχρηματοδότηση του δημόσιου πανεπιστημίου.** Ήδη στο νομοσχέδιο η χρηματοδότηση των δημόσιων πανεπιστημίων από τον τακτικό προϋπολογισμό με βάση τους αντικειμενικούς δείκτες μειώνεται από 80% σε 70%, όταν αυτοί οι τελευταίοι καθορίζουν σε μεγάλο μέρος τις ανελαστικές δαπάνες κάθε ιδρύματος.

Η δημόσια χρηματοδότηση στα Δημόσια Πανεπιστήμια (κρατικοί και διεθνείς πόροι) το 2021 ανήλθε στα 1,82 δις. Ευρώ μειωμένη κατά 17,7% σε σχέση με το 2008. Αυτήν την 13ετία 2008-2021 η αθροιστική απώλεια της δημόσιας χρηματοδότησης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (σε σύγκριση με τα επίπεδα δημόσιας χρηματοδότησης προ οικονομικής κρίσης το 2008) ανέρχεται σε 6,1 δις. Ευρώ. Σύμφωνα με μελέτη του Συνδέσμου Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων την περίοδο 2008-2016 η μείωση της κρατικής χρηματοδότησης για τα Πανεπιστήμια στην Ελλάδα ήταν 65% χαρακτηριζόμενη από τους συντάκτες της έκθεσης ως «διαρκής αποεπένδυση της χώρας στον πανεπιστημιακό τομέα».

- **Αντιπεριφερειακός προσανατολισμός.** Σε αντίθεση με τις συστάσεις της Territorial Agenda 2030 της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενισχύονται οι κοινωνικο-χωρικές ανισότητες, αφού τα κέντρα αυτά προβλέπεται να λειτουργήσουν στα μεγάλα αστικά κέντρα. Μεσοπρόθεσμα, θα ενισχυθεί η συγκέντρωση του πληθυσμού στα μεγάλα αστικά κέντρα της ενδοχώρας, προκαλώντας την περαιτέρω δημογραφική και οικονομική συρρίκνωση της περιφέρειας αλλά και τη συρρίκνωση της κοινωνικής ζωής. Τα πανεπιστήμια της περιφέρειας, ήδη βιώνουν το student-drain μέσω των μεταγραφών προς τα μεγάλα αστικά κέντρα (μετά την εισαγωγή τους) και της θεσμοθέτησης του συγκεκριμένου τρόπου εισαγωγής σ' αυτά (βαθμός εισαγωγής, η ΕΒΕ κάθε επιστημονικού πεδίου).

Ειδικότερα για το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ένα ακριτικό και πολυνησιωτικό πανεπιστήμιο, τα πανάκριβα αεροπορικά και ακτοπολιτικά εισιτήρια, τα υποβαθμισμένα νοσοκομεία, η ανύπαρκτη πρωτοβάθμια υγεία, η υποβαθμισμένη φοιτητική μέριμνα, οι όχι επαρκείς φοιτητικές εστίες είναι παράγοντες που δημιουργούν ακόμη δυσχερέστερες συνθήκες για την παραμονή των φοιτητών στα νησιά του πανεπιστημίου.

- **Επιδείνωση εργασιακών σχέσεων.** Οι ρυθμίσεις του νομοσχεδίου πιέζουν για πιο δυσμενείς εργασιακές σχέσεις στο δημόσιο πανεπιστήμιο, κάτι που, μεταξύ άλλων, θα επηρεάσει αρνητικά τους ήδη χαμηλούς μισθούς των διδασκόντων και των εργαζόμενων σ' αυτά.

Ενδεικτικά όμως ορισμένα στοιχεία για την κατάσταση των Πανεπιστημίων σήμερα:

- Αριθμός Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού: Το ακαδημαϊκό έτος 2019/20 στα δημόσια πανεπιστήμια της χώρας αριθμούσε 9889 εργαζόμενες/ους μειωμένο κατά 14,6% σε σχέση με το 2008/09. Διοικητικό Προσωπικό:
- Αριθμός Διοικητικού Προσωπικού: Στην αντίστοιχη χρονική περίοδο έχουμε μείωση 27% σε διοικητικό προσωπικό και μία από τις χειρότερες αναλογίες διδασκομένων/διδασκόντων, ~45:1 στην Ελλάδα, όταν ο Ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι περίπου 15:1.
- Η κατά κεφαλή κρατική δαπάνη ανά φοιτητή/τρια στην Ελλάδα είναι περίπου 2.000€, όταν ο Ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι περίπου 10.000€. Αυτή η ανεπαρκής στήριξη των φοιτητών/τριών είναι ένας από τους λόγους που κατά μέσο όρο περισσότεροι από ένας στους τέσσερις εγκαταλείπουν το πανάκριβο σε μεταφορικά έξοδα και φτωχό σε στέγαση Αιγαίο.

Οι μέχρι σήμερα πολιτικές του Υπουργείου Παιδείας που αποδυναμώνουν / συρρικνώνουν τα ακριτικά πανεπιστήμια είναι οι εξής:

- **Εφαρμογή της Ελάχιστης Βάσης Εισαγωγής (ΕΒΕ).** Στα τρία χρόνια εφαρμογής του μέτρου της ΕΒΕ, είχαμε 10, 11 και 17 χιλιάδες νέα παιδιά εκτός Ανώτατης Εκπαίδευσης. Η μείωση του αριθμού των εισαγομένων φοιτητών, αποτυπώθηκε κυρίως στα γεωγραφικά απομακρυσμένα πανεπιστήμια. Το μέτρο αυτό επέφερε μείωση του μέσου όρου των εισαγομένων φοιτητών στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου περισσότερο από 25%.
Εισακτέοι στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου: 2017-2020: 3.333, 3.563, 3.783, 3.826 αντίστοιχα. Από 2021-2023: 2.310, 2.617, 2.890. Μέσος όρος πριν την ΕΒΕ: 3.626, μετά την ΕΒΕ: 2.606. Τον πρώτο χρόνο εφαρμογής της ΕΒΕ η μείωση έφθασε το 40% (!) ενώ κατά μέσο όρο μετά την ΕΒΕ έχουμε μείωση εισακτέων 29%.
- **Μεταγραφές φοιτητών μετά** την εισαγωγή τους σε σχολές και όχι πριν. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα τη διακοπή της συνέχειας της φοίτησης των φοιτητών και την επιβάρυνση των διοικητικών υπηρεσιών των ιδρυμάτων, αφού οι φοιτητές στη μέση του εξαμήνου φεύγουν από το ένα ΑΕΙ και πάνε στο άλλο. Τα ακαδημαϊκά έτη 2017-2023 από τους εισακτέους παρέμειναν τελικά στο Πανεπιστήμιο 1954, 1891, 2183, 2659, 1605, 1710, 2205, δηλαδή περίπου ο ένας στους τρεις εισαγόμενους φοιτητές στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου έφυγαν με μεταγραφή, τον πρώτο χρόνο της φοίτησής τους.
Τελικά ενώ πριν την εφαρμογή της ΕΒΕ εισάγονταν κατά μέσο όρο 3.626 φοιτητές, πλέον παραμένουν κατά μέσο όρο οι 1.840.

Απάντηση στα προβλήματα του δημόσιου Πανεπιστημίου ΔΕΝ είναι η ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων. Δεν αναβαθμίστηκαν τα δημόσια σχολεία, επειδή φτιάχτηκαν ιδιωτικά, ούτε τα δημόσια νοσοκομεία επειδή υπάρχουν ιδιωτικές κλινικές. Μήπως αναβαθμίστηκαν τα πανεπιστημιακά ιδρύματα από τη ενίσχυση της ιδιωτικοοικονομικής λειτουργίας τους;

Αυτό που χρειαζόμαστε είναι εκπαίδευση υψηλού επιπέδου, χωρίς κοινωνικούς φραγμούς, αποκλειστικά δημόσια και δωρεάν στο επίπεδο που έχει ανάγκη και δικαιούται η νεολαία μας και ο τόπος μας.

Παλεύουμε για:

- Να μην ψηφιστεί το νομοσχέδιο για τα ιδιωτικά Πανεπιστήμια.
  - Λέμε “όχι” στην παράκαμψη του άρθρου 16, λέμε “όχι” στην αναθεώρησή του.
  - Δημόσια και δωρεάν υψηλού επιπέδου παιδεία και εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες.
  - Αποκλειστικά δημόσια, πραγματικά δωρεάν Πανεπιστήμια.
- Είμαστε στο πλευρό του φοιτητικού κινήματος που για έβδομη εβδομάδα συνεχίζει τον αγώνα διεκδικώντας «Όχι στα Ιδιωτικά Πανεπιστήμια» με οποιαδήποτε νομική μορφή και διεκδικεί την αναβάθμιση και ενίσχυση της Δημόσιας Δωρεάν Ανώτατης Εκπαίδευσης.
- Απορρίπτουμε και καταδικάζουμε τον κυβερνητικό αυταρχισμό σε όλες του της μορφές που αφορούν τόσο τις εισβολές αστυνομικών δυνάμεων στα ΑΕΙ, όσο και την ποινικοποίηση της ακαδημαϊκής ζωής με τις παραγγελίες για εισαγγελικές έρευνες και διώξεις κατά πάντων στα ΑΕΙ.
- Καλούμε, γονείς, μαθητές, όλη την Ελληνική κοινωνία, να συμμετέχει στον κοινό αγώνα.